

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**DN. DVRANDI|| à Sancto Portiano, in Senten=||tias
Theologicas Petri Lombardi|| Commentariorum libri||
quatuor.||**

Durandus <de Sancto Porciano>

Antverpiæ, 1567

Quæstio tertia. Vtrum in veteri lege licitum fuerit viro vxore[m] repudiare.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72607)

nem inter virum & mulierem cōmanendi simul propter prolem nō solum generandam, sed etiam educandam.

12 Ad secundum argu. dicendum q̄ aliquis quandoq̄ horret magis peccatū veniale quā mortale propter maius incitamentum quod habet ad vnum quā ad alterū: & sic ludas mendacium horruit, fornicationem non vitans, quamuis illud mendacium fuisset perniciosum, tantū habens annexam iniuriam si promissum non redidisset, maxime si arrha quam dedit non fuit æquiualens pretio quod promisit.

13 Ad tertium dicendum q̄ fornicatio est contra dilectionem Dei in quantum prohibetur præcepto diuino in veteri & nouo testamento, vt dictum est.

14 Ad quartū dicendum q̄ sumptio cibi quantū esse de se nō est in alterius præiudicium quā sumentis, sed concubitus fornicarius est in præiudicium prolis, & nihilominus si cibus qui ordinatur ad salutē corporis scienter sumeretur in detrimentū sanitatis, esset peccatum mortale, sicut fornicatio quæ est in detrimentum prolis.

QUESTIO TERTIA.

Vtrum in veteri lege licitum fuerit viro vxorem repudiare.

Tertio quæritur de libello repudiū, vtrum in veteri lege licitum fuerit viro vxorem repudiare. Et videtur q̄ sic. Quia illud est licitum quod est secundum legē, sed repudiare vxorem erat secundum legem, ergo &c. Maior patet, quia vt dicitur Rom. 7. Lex quidem ianctā, & mandatum sanctum & iustum & bonū, & ideo licite sit quod secundum legem fit. Minor patet per illud quod dicitur Deute. 24. Si acceperit homo vxorem, & nō inuenit gratiam ante oculos eius propter aliquam fœditatem, scribet libellum repudiū, & dabit in manu illius, & dimittet eam. & Mala. 2. Quum odio habueris eam dimitte, dicit dominus Deus Israel, quare &c.

1 Itē Chrysothomus dicit super Mat. quod sicut Apostoli permiserunt secundas nuptias, ita Moyses permisit libellum repudiū, sed secundæ nuptiæ sunt licitæ, vt patet per Apost. Rom. 7. & 1. Cor. 7. ergo dare libellum repudiū fuit licitum tempore Moysi.

2 IN Contrarium arguitur sic: quia nunquam fuit licitum vxori repudiare virum, ergo nunquā fuit licitum viro repudiare vxorem. Consequentia patet, quia vir & vxor ad paria iudicantur.

3 Item duritia cordis nunquā excusat aliquem à peccato, sed libellus repudiū fuit concessus Iudæis ad duritiam cordis, vt dicitur Mat. 19. ergo non excusabat eos à peccato.

4 **R**ESPONSIO. Videnda sunt duo. Primum est, an sub lege Moysi licitū fuerit viro vxorem repudiare. Secundum est, vtrum licuerit repudiatam reconciliare.

5 Quantum ad primum est duplex opinio. Vna quod illi qui sub lege vxorem repudiabāt excepta causa fornicationis non excusabantur à peccato, quauis non incurterent aliquam poenā legis. Et sic dicitur repudium in lege permiffum fuisse nō tanq̄ licitum, sed quia non puniebatur: permittitur enim (vt isti dicunt) aliquid quatuor modis. Vno modo permittitur aliquid quia oppositū nō præcipitur, & sic ab Apost. permittitur matrimoniu. 1. Corinth. 7. quia virginitas nō præcipitur, & hoc modo permiffio est de minori bono. Secundo modo permittitur aliquid, quia nō prohibetur præceptoricè, & sic permittuntur minora mala, vt peccata venialia. Tertio modo permittitur quicquid nō impeditur, & sic deus permittit omnia mala fieri. Quarto modo permittitur aliquid quādo nō punitur, & sic permiffum fuit in veteri lege repudium vxoris nō propter aliquod bonum maius consequendū, sicut permiffa fuit pluralitas vxorum, sed propter maius malum vitandū (scilicet vxoricidii) ad quod Iudæi promi erant propter corruptionem irascibilis: sicut & permiffum fuit eis fœnerari extraneis propter corruptionē concupiscentiæ, ne fratribus suis fœnerarentur.

6 Alia opinio est, quod quauis repudiare vxorem sit malum absolutè, pro eo q̄ indiuisibilitas annexa est matrimonio, tamē ex permiffione diuina licitum fuit in lege veteri: & hoc confirmatur duabus rationibus, & vna autoritate. Prima ratio talis est: Lex vetus licet gratiam

non conferret, tamen ad hoc data fuit vt peccatum otien deret: per legē enim est cognitio peccati, vt dicitur Ro. 3. Si ergo repudiare vxorem peccatum fuisset, hoc eis in sinuatum fuisset per legem aut Prophetas, aliis videretur minus esse neglecti, si ea quæ sunt necessaria ad salutem non cognouissent, sed non fuit eis insinuatum per legem & Prophetas quod repudium esset peccatum, ergo &c. Secunda ratio talis est: Lex obseruata supposita gratia merebatur vitam æternam, sed lex poterat obseruari à repudiatis vxorem, cum lex nō prohiberet, sed permitte ret, ergo repudium non erat peccatum prohibens vitæ æternæ meritum. Ad idem est autoritas Chryl. dicentis, q̄ à peccato abstulit culpam quando permiffit repudium. Hæc autē opinio videtur probabilior, licet præcedens sit communior. & sic patet primum.

7 Quantum ad secundum aliter est dicendum secundum primam opinionem, & aliter secundum secundam, quia secundum primam opinionem dicitur sic: quod per repudium, cum esset illicitum non soluebatur matrimonium, & ideo nō licebat vxori repudiatæ accipere alium virum, cum nunquā licuerit vni vxori habere plures viros simul, propter quod postquam vxor primo repudiata cum alio de factō contraxerat, cum non posset de iure, non poterat reconciliari propter commissum adulterium, sed antequam contraxisset reconciliari poterat. Sed hæc causa nō videtur multum efficax, quia in potestate innocentis est reconciliare nocentem, nisi lex prohibeat, cuius prohibitionis causa quæritur, nec assignatur. Secundum verò alteram opinionem, cum per repudium solueretur matrimonium, licitum erat vxori repudiatæ ducere aliū virum: postquam ergo cum duxerat non poterat reuocari ad primum, cum secundus esset vir eius legitimus, sed ante reuocari poterat, cum nullum est impedimentum reuerti ad primum, & istud est rationabilius dictum, nō tamē omnino sufficienter, quia secundum textum Deut. mulier repudiata postquā duxerat alium virum, si ab eo repudiabatur, vel si vir secundus moriebatur, non poterat reconciliari primo viro, & tamen in vtroq̄ casu mulier erat soluta à lege secundi viri, vnde ad istos casus nō extendit se ratio prædicta: lex tamen potuit eam facere illegitimam vel ineptam ad contrahendū seu redeundum ad primum virum ex causa in Deut. contenta, sicut ecclesia fecit multas personas illegitimas ad contrahendum ex causis de quibus ei rationabiliter visum fuit.

8 Quidam verò dicunt quod nec ante nec post reconciliari poterat in poenam viri repudiantis, vt vir non de facili repudiaret, quam nullo modo recuperare potuisset. Sed istud non bene concordat scripturæ, quæ non dicit vxorem repudiatam non posse reconciliari, nisi postquā accepisset virum alterum, vt patet Deut. 24. & Hier. 3. Secundum primam opinionem respondendum est ad duo prima argumenta.

9 Ad primum q̄ illud est licitum quod est secundum legem nō solum permittentem, sed etiam approbantem: multa enim permittit lex quæ non sunt licita ad vitandū maiora mala, & sic repudium vxoris fuit secundum legem veterem permiffum ad vitandū maius malum, scilicet vxoricidium, sed non fuit approbatum.

10 Ad secundum dicendum est quod similitudo illa nō est attendenda quantum ad omnia, sed solum quantum ad hoc quod sicut secundæ nuptiæ permittuntur propter vitandam turpitudinem fornicationis, sic repudium permittitur ad vitandū vxoricidium, quod est grauius peccatum.

11 Secundum secundam opinionem responderi potest ad argumenta secundæ partis: cum enim primo dicitur quod mulieri nunquam licuit repudiare virum, dicitur quod non est simile de viro & muliere, quia non est adeo timendum viro q̄ occidatur ab vxore sicut vxori quod occidatur à viro, ob quam causam repudium dicitur fuisse concessum in lege euangelica, vbi par est conditio viri & mulieris in hoc casu.

12 Quod postea dicitur q̄ duritia nō excusat à peccato, verum est, tamen permiffio diuina propter duritiam facta bene excusabat: aliquid enim bene permittitur infirmis, quod non permittitur sanis, nec tamen peccarent infirmi vtentes permiffione sibi facta.